

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Christoffer Svensson
08-563 087 05
christoffer.svensson@uka.se

Datum
2015-04-02

Reg.nr
31-372-14

Karlstads universitet
Rektor
651 88 Karlstad

Anmälan mot Karlstads universitet angående antagning till receptarieutbildningen

Anmälan

NN har anmält Karlstads universitet till Universitetskanslersämbetet (UKÄ). Hon har anfört i huvudsak följande. Hon läser basår för att få en garantiplats till receptarieutbildningen vid Karlstads universitet. Universitetet har beslutat att lägga ned detta program och även biomedicin. När hon ansökte till basåret var det för att få en garantiplats. Under sommaren ringde hon till kursansvarige som uppgav att så länge han arbetat har det inte förekommit att någon inte fått en garantiplats till receptarieutbildningen. Hon flyttade från Stockholm till Karlstad och hennes man sa upp sig från sitt arbete. De sa också upp sin lägenhet. Det står ingenstans att Karlstads universitet har rätt att ta bort programmet.

Yttranden

UKÄ har remitterat ärendet till Karlstads universitet och därvid anmodat universitetet att yttra sig över hur NN antagits till utbildningen (basåret) och om hon antagits till en därpå följande högskoleutbildning. För det fall NN inte antagits till en sådan utbildning har universitetet anmodats att redogöra för sin tolkning av 5 § i förordningen (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor. Vidare har universitetet anmodats att yttra sig över hur universitetet avser att hantera den situation som uppstått för de studenter som, likt NN, innan universitetet gick ut med information om avvecklingen, antagits till och påbörjat Tekniskt – naturvetenskapligt basår och som haft för avsikt att efter basåret studera vid något av de program som omfattas av avvecklingen.

Karlstads universitet har anfört bl.a. följande.

Studenter som söker och antas till Tekniskt – naturvetenskapligt basår vid Karlstads universitet antas med garanterad plats på något av universitetets efterföljande program inom teknik eller naturvetenskap. Även om något antagningsbesked inte skickats ut för efterföljande utbildning direkt anser universitetet att antagningsprocessen kan likställas med en samtidig antagning i enlighet med 5 § i förordningen om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor, och att processen är förenlig med förordningens intention.

Program och kurser där studenter är antagna ska i normalfallet inte läggas ner. Emellertid medger universitetets regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå en rätt för rektor att lägga ned program och kurser även då studenter är antagna,

under förutsättning att särskilda skäl finns och att likvärdiga alternativ kan erbjudas studenterna. Vid nedläggningen av ämnet biomedicin fattades beslut efter ett antal tunga överväganden vilka måste anses som särskilda skäl. Vad gäller möjligheten att erbjuda likvärdiga alternativ är det universitetets uppfattning att de övriga programmen som studenterna har möjlighet att läsa kan uppfattas som likvärdiga avseende svårighetsgrad, längd och arbetsmarknadsmöjligheter.

Även om det är universitetets uppfattning att särskilda skäl finns och att likvärdiga alternativ kan erbjudas har ett arbete påbörjats under hösten 2014 med att ta fram riktlinjer för nedläggning av kurser och program. I förslaget till dessa riktlinjer anges att, i syfte att låta antagna studenter läsa färdigt programmet och även erbjuda en möjlighet för studenter med studieuppehåll att färdigställa studierna, ska den kurs eller program som läggs ned ges ytterligare ett år efter nedlägningsbeslutet. Ny antagning till programmet sker emellertid inte. För NN och övriga studenter inom Tekniskt – naturvetenskapligt basår kan, om förslaget fastställs, detta komma att innebära att de får möjlighet att studera även vid de program som nu lagts ned. Om förslaget till riktlinjer inte fastställs kommer studievägledare att arbeta för en tillfredsställande individuell lösning för de studenter som berörs.

NN har uppgett bl.a. följande i ett yttrande.

Hon och många andra studenter fick reda på Karlstads universitets beslut om nedläggning via media. Den 26 september 2014, dvs. två dagar efter universitetets besked, fick hon och en annan student träffa en studievägledare och en person från ledningskansliet. De ifrågasatte varför universitetet inte informerat om nedläggningen i juni eller juli. Om de hade fått besked hade de aldrig flyttat till Karlstad. De fick inga svar. De fick besked om att de kunde läsa andra utbildningar, t.ex. ingenjörs- eller lärarutbildningar. Men de har inte sökt till de utbildningarna.

Den 15 oktober 2014, i början av en matematikföreläsning, kom dekanen för Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap för att svara på frågor om avvecklingen av vissa ämnen. Dekanen förklarade kortfattat varför beslutet tagits men hade ingen lösning på problemet. De förklarade att basåret inte ger behörighet till receptarieprogram på andra orter.

Övrig utredning

Karlstads universitet har kommit in till UKÄ med ett rektorsbeslut daterat den 10 december 2014 som berör avvecklingen av program och kurser i ämnena bio-

medicin och oral hälsa. I beslutet anges bl.a. vad gäller avveckling av utbildningsprogram att utbildningsplanen upphör att gälla efter att sist antagna student (på programtermin ett) haft möjlighet att slutföra utbildningen under programmets nominella löptid plus ett år. Vidare anges att när beslut om avveckling av program har fattats får inga fler studenter antas till programmet.

Karlstads universitet har även kommit in till UKÄ med ett dokument benämnt ”Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet”, giltigt fr.o.m. den 25 februari 2015. Även i detta dokument ges bl.a. information om att vid avveckling av utbildningsprogram upphör utbildningsplanen att gälla efter att sist antagna student (på programtermin ett) haft möjlighet att slutföra utbildningen under programmets nominella löptid plus ett år, och att när beslut om avveckling av program har fattats får inga fler studenter antas till programmet.

Aktuella bestämmelser

Av 1 § i förordningen (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor framgår bl.a. följande. Den behörighetsgivande förutbildningen ska följas av en viss högskoleutbildning.

I 5 § i samma förordning anges att antagning till förutbildningen och den därpå följande högskoleutbildningen ska göras samtidigt.

I förarbetena till den tidigare gällande förordningen (1992:819) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor anförde det föredragande statsrådet bl.a. att högskolan ska få anta studerande till aktuell utbildning trots att de inte är fullt behöriga och att högskolan efter antagningen ansvarar för att de studerande erhåller behörighetsgivande förutbildning under ett år (prop. 1991/92:150 bilaga I:6, s. 4). Någon förändring i detta avseende avsågs inte i samband med att den äldre förordningen ersattes av den nu gällande.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Universitetskanslersämbetet har bl.a. till uppgift att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Detta gör ämbetet genom att granska om universitet och högskolor följer de bestämmelser som gäller för deras verksamhet.

Ämbetet konstaterar inledningsvis att Tekniskt – naturvetenskapligt basår vid Karlstads universitet är en sådan förutbildning som avses i förordningen om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor. Bestämmelserna i 1 och 5 §§ i den förordningen innebär att den som antas till förutbildning samtidigt ska antas till en viss efterföljande högskoleutbildning.

Av utredningen i ärendet framgår att NN inför höstterminen 2014 antogs till Tekniskt – naturvetenskapligt basår vid Karlstads universitet. Hon antogs inte samtidigt till en viss efterföljande högskoleutbildning. Istället garanterades hon en plats på något av universitetets program inom teknik eller naturvetenskap. Karlstads universitets antagningsförfarande i detta avseende står i strid med bestämmelserna i förordningen om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor. UKÄ konstaterar också att NN hamnat i en oklar situation vad gäller sina framtida studier p.g.a. att det program hon avsett att läsa lades ned efter att hon påbörjat basåret. UKÄ finner att Karlstads universitet måste kritiseras för att universitetet samtidigt som det antog NN till Tekniskt – naturvetenskapligt basår, inte antog henne till en viss efterföljande utbildning.

Uppföljning

Av utredningen i ärendet framgår inte vad rektorsbeslutet från den 10 december 2014 om nedläggningen av vissa utbildningar och ”Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet”, giltigt fr.o.m. den 25 februari 2015, innebär för NN och hennes möjligheter att efter avslutat basår läsa receptarieutbildningen. Karlstads universitet anmodas därför att senast den 6 maj 2015 redovisa detta till UKÄ. Universitetet anmodas också att samtidigt redovisa vilka åtgärder det vidtar med anledning av UKÄ:s kritik mot hur antagningen av NN gått till.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Christoffer Svensson.

Christian Sjöstrand
Chefsjurist

Christoffer Svensson
Verksjurist

Kopia till:
NN